

'Hart voor Vrouwen' door Angela Maas

de cardioloog over het vrouwenhart

Een recent berichtje in de krant:

“Vrouw hoeft maar half zoveel hartmedicatie te slikken als man. Vrouwen met hartfalen zijn gebaat bij een veel lagere dosering hartmedicatie dan voorgeschreven in de internationale cardiologierichtlijn”. (VK, 23-8-19). Angela Maas, sinds 2012 hoogleraar cardiologie voor vrouwen bij Radboud UMC in Nijmegen, noemt de resultaten van dit onderzoek “een lesje in nederigheid. Mijn aanklacht is dat de man-vrouwverschillen in de cardiologie al jaren bekend zijn, maar dat er niets mee wordt gedaan. Daarom is het zeer te prijzen dat de onderzoekers deze cijfers boven water hebben gehaald.”

Deze boodschap wordt door Angela Maas al jaren afgegeven. Het RadboudUMC-onderzoeksfonds Hart voor vrouwen steunt innoverend onderzoek naar hart- en vaatziekten bij vrouwen, door verschillende levensfasen heen.

Angela Maas schreef ook *Hart voor vrouwen*, een bundeling stukken over het vrouwenhart. Informatieve stukken over en voor vrouwen, passend in een traditie zoals die al jaren is opgebouwd in bladen als Libelle en Margriet. Het zijn heldere, toegankelijk teksten, met veel medische informatie. Bij het lezen vroeg ik me wel soms af of de doelgroep voldoende scherp is afgebakend. Door de grote hoeveelheid medisch jargon lijkt het alsof er over de schouders van ‘gewone’ vrouwen heen kennis wordt overgedragen naar professionals. Maar goed, het kan geen kwaad om als lezer moeite te doen voor deze informatie, het zet je aan het denken over je eigen gezondheid, je eigen levensstijl. Dat is een hele praktische vorm van ‘kennis is macht’: vrouwen die beter zijn geïnformeerd over hun lichaam zijn ook meer gelijkwaardige gesprekspartners van artsen. Het gaat tenslotte over hun lichaam.

In de inleiding maakt Angela Maas heel helder hoezeer binnen de geneeskunde wordt gedacht, onderzocht en behandeld op basis van kennis over het mannelijke lichaam. De man = de maat. We leggen vrouwen standaard langs de mannelijke meetlaat, maar vrouwen zijn geen kleine mannen. Het tweede hoofdstuk heet dan ook “Het vrouwenhart klopt anders”.

Dan volgen hoofdstukken over preventie door gezonde leefstijl, risicofactoren, de menopauze en het hart, angina pectoris, risicofactoren bij hartinfarcten, falende hartspier- en kleppen, schade aan het hart bij borstkanker en hartritmestoornissen. Een achterliggende rode draad in alle stukken is het denken in levensfasen, wat congruent is met op vrouwen gerichte geneeskunde. Het vrouwenlichaam maakt rond puberteit, zwangerschap, overgang en ouder worden ingrijpend andere ontwikkelingen door dan dat van het mannenlichaam. Het heldere verhaal wordt nog duidelijker door tekeningen en grafiekjes en kleine verhaaltjes over concrete patiëntes die Maas door de jaren heen heeft behandeld.

Zij schrijft nuchter, praktisch en uitermate betrokken over de vrouwen die zij onder haar hoede krijgt, rechtstreeks als patiënt of voor een second opinion. Dat is geen wonder, want ze wijdt zich al vele jaren, sinds 1988, aan cardiologie voor vrouwen. "Het liefst zou ik me gynaecardioloog willen noemen", zegt ze ergens in een interview. Door alles heen laat ze zien hoe belangrijk het is om echt te luisteren naar wat een patiënt te vertellen heeft. Iedere patiënt, ieder mens heeft een eigen verhaal, een verhaal dat recht heeft op aandacht van een luisterend oor. En dat geldt speciaal voor vrouwen in de cardiologie.

Het boek gaat over harten van vrouwen, toont hart voor vrouwen en steekt de vrouwen die het lezen een hart onder de riem. Meer informatie maakt je uiteindelijk weerbaarder, niet alleen wanneer je uiteindelijk eens bij een arts zou belanden, maar juist ook daarvoor. Want het boek zet je aan het denken over je eigen gezondheid en levensstijl en moedigt je aan daar zoveel mogelijk sturing aan te geven, op je eigen manier.

Uitgeverij Arbeiderspers, 2019,

Pagina's 207

ISBN 978 9029 539 692

Recensie door Ine van Emmerik, september 2019